

Kohalikud omavalitsused

02.07.2026 nr 21-6/26/60

Tuuleenergia arendamine kohalikes omavalitsustes

Austatud volikogu esimees ja vallavanem

Pöördume kohalike omavalitsusüksuste poole eesmärgiga anda ülevaade tuuleenergia rollist Eesti energiasüsteemi arengus ja selgitada tuuleenergia olulisust riiklike puhta energia tootmise eesmärkide täitmisel. Kirja eesmärk on jagada taustainfot, mis aitab kujundada kohaliku arengu ja ruumilise planeerimise osas teadlikke otsuseid.

Eesti vajab täiendavaid tuuleenergia võimsusi ning planeeringute algatamine, planeerimisprotsessi läbiviimine ja planeeringu kehtestamise viimine volikogule otsustamiseks on alade sobivuse väljaselgitamiseks selle vajaduse valguses põhjendatud samm. Planeeringu algatamine ja planeerimisprotsessi õiguspärane läbiviimine ei tähenda otsust tuulepark rajada. Menetluse käigus selgitatakse välja, kas ja millistel tingimustel on arendus konkreetses asukohas võimalik.

Mida ja kui palju on vaja?

Energiamajanduse arengukava aastani 2035 (edaspidi ENMAK¹) kohaselt tagab Eesti energiamajandus energiajulgeoleku, kasvatab riigi konkurentsivõimet ja aitab kaasa puhta energiaga majandusele üleminekule. Tuuleenergia on selles keskne, sest maismaatuul on lähiperioodil kõige kuluefektiivsem viis Eestis konkurentsivõimelise hinnaga elektritootmise suurendamiseks. Suurem kodumaine konkurentsivõimelise hinnaga toodang vähendab meie sõltuvust impordist, toob hinnatippe alla ja tugevdab varustuskindlust tundidel, mil import on kallis või piiratud.

ENMAK 2035 mõõdiku järgi peab puhta elektri toodang 2035. aastaks moodustama vähemalt 80% elektri lõpptarbimisest. Eleringi 2025. aasta varustuskindluse aruande kohaselt kasvab Eesti elektritarbimine elektrifitseerimise tõttu praeguselt ligikaudu 8,3 TWh tasemelt 10,5 TWh-ni 2030. aastaks ja 12,2 TWh-ni 2035. aastaks. Kasvav nõudlus tähendab, et eesmärgi hoidmiseks tuleb puhta elektri toodangut järjepidevalt suurendada.

¹ [Energiamajanduse arengukava \(ENMAK\) | Kliimaministeerium](#)

TalTechi analüüsi² kohaselt on Eestis selle eesmärgi täitmiseks vaja olemasoleva ~200 tuuliku kõrvale 2030. aastaks veel umbes 100–110 kaasaegset tuulikut³. Pikemas perspektiivis (2030–2050) lisanduvad konkurentsivõimeliste valikutena meretuul ja tuumaenergia. Kohalikud omavalitsused osalevad nende eesmärkide saavutamises tuuleenergia planeeringute menetlemise kaudu.

Kas planeerimisel on juba piisav hulk tuulikuid riigi eesmärkide täitmiseks?

Selleks, et 100–110 tuulikut jõuaksid elektri tootmiseni, on vajalik planeeringuid kehtestada oluliselt suuremale arvule tuulikupositsioonidele. Praktikas langeb keskkonnamõju hindamise tulemusel ja muudel asjaoludel märkimisväärne osa algselt kavandatud tuulikutest menetluse käigus välja. Ka kehtestatud planeering ei anna kindlust, et tuulepark rajatakse: rajamist mõjutavad võrguliitumise tingimused, pargi suurus, finantseerimise olemasolu ja tarneahela olukord. Eestis on aastate jooksul mitu kehtestatud planeeringut jäänud realiseerimata.

Kui Eesti elektritarbimine kasvab prognoositust kiiremini, võib pikemas perspektiivis (2030–2050) toetusteta olla realistlik ka enama kui 100–110 tuuliku rajamine. Hübriidpargid (tuul, päike ja salvestus ühes asukohas) säilitavad mõttekuse pikas perspektiivis, sest sellised projektid teenivad tulu mitmest allikast.

Mis kasu saab omavalitsus ja kogukond?

Taastuenergia abil soodsama elektri hinnaga tundidest võidavad kõik Eesti elanikud.

Kogukonna rahaline kasu on tagatud kahe instrumendiga, mis töötavad eri ajal: planeerimisetapis ja tuulepargi kogu tegutsemisaja jooksul.

Tuulehoo preemia on kavandatud planeerimisetapi toetus. Kliimaministeerium saatis eelnõu kooskõlastusringile 14. mail 2026, meede avatakse pärast õigusliku raamistiku jõustamist ja eelarvevahendite eraldamist. Eelnõu järgi saaks omavalitsus toetust kuni 5 miljonit eurot, sõltumata planeeringute arvust. Esimest osa toetusest saab kasutama asuda pärast planeeringu kehtestamist, teist osa siis, kui planeeringut on asutud ellu viima ja tuulikutele antakse ehitusload. Toetust saab kasutada kliima- ja energiaeesmärkide täitmist toetatavateks tegevusteks, näiteks omavalitsuse hoonete energiatõhusaks renoveerimiseks ja kergliiklusteede rajamiseks.

Tuulikutasu on õigusaktides juba kehtiv instrument, mida makstakse tuulepargi kogu tegutsemisaja jooksul. 2025. aastal said tuulikutasu neli omavalitsust kokku 563 000 eurot. Tasust pool laekub omavalitsuse eelarvesse ja pool jaguneb mõjupiirkonna majapidamiste vahel. Mõjupiirkonna ulatus sõltub tuuliku tipukõrgusest: kuni 250 m tuulikute puhul 2 km, üle 250 m tuulikute puhul 3 km.

Lisaks võib omavalitsus leppida arendajaga kokku kogukonnale täiendavate hüvede pakkumises, näiteks soodushinnaga elektrilepingud kohalikele suurtarbijatele, teede korrastamine või kohaliku taristu arendamine. Maaomanikud, kelle maale tuulikud paigaldatakse, saavad arendajalt lepingulist renti.

Kohaliku omavalitsuse roll on ajakriitiline

Tuulepargi menetlus on mitmeetapiline: eriplaneering või detailplaneering koos keskkonnamõju hindamise ja uuringutega, võrguliitumistingimuste väljaselgitamine, ehitusluba, investeerimisotsus ja ehitus. Esimesest ideest valmimiseni kulub parimal juhul 3–5 aastat ja

² TalTechi analüüs - https://arenguseire.ee/wp-content/uploads/2025/08/2025_kes-voidab-ja-kes-maksab-kinni-ulemineku-taastuenergiALE_uuring.pdf

³ Elduseks on 7 MW võimsusega tuulikud.

keerulise mõjuhindamise korral rohkem. Iga aasta, mil planeering jääb kehtestamata, tähendab soodsa tuuleelektri tootmata jäämist.

Omavalitsuse tugevaim panus on tuulikutele sobivaimate asukohtade valimine. Planeering valib parimad positsioonid, arvestades tuuleolusid, elektrivõrgu kaugust, müranorme, loodusväärtusi ja kogukonna seisukohti. Planeeringuga kujundab omavalitsus teadlikult oma piirkonna tulevikku. Tuulepargid toovad pikaajalist ja stabiilset tulu, mida saab kasutada kohalike teenuste parandamiseks, teede korrashoiuks või haridusasutuste arendamiseks. Selline tulu suurendab omavalitsuse iseseisvust ja võimaldab ellu viia projekte, mis muidu jääksid rahapuuduse tõttu tegemata.

Kui omavalitsus on arendusprotsessis aktiivne partner, saab ta kaasa rääkida arenduse asukoha valikus, tingimustes ja kogukonnale pakutavas kasus. Nii jääb arendusest saadav väärtus võimalikult suurel määral piirkonda.

Kokkuvõte

Planeerimismenetlust läbi viimata ei ole võimalik hinnata, kas tuulepargi rajamine konkreetse asukohta on võimalik. Riigi puhta energia tootmise eesmärkide vaates on planeeringute algatamine ja alade sobivuse väljaselgitamine alati põhjendatud – seda kinnitab ka Riigikohtu halduskolleegiumi lahend asjas nr 3-17-2013 mis leidis, et taastuvenergia tootmine on oluline avalik huvi. Kui ala osutub sobivaks ja planeering kehtestatakse, panustab see otseselt Eesti energiamajanduse eesmärkide täitmisel. Kui menetlus näitab ala sobimatust, on ka see väärtuslik teadmine piirkonna ruumilise planeerimise jaoks.

Tuuleenergia planeeringuid toetavaid materjale ja uuringuid oleme kogunud ja avalikustanud [Keskkonnaportaalis](#).

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Marten Kokk
kantsler

Lisaadressaadid: Eesti Linnade ja Valdade Liit, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium

Tauno Hilimon, 625 6476
tauno.hilimon@kliimaministeerium.ee